

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Doplate sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1.—
v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	
6	...	60—	72—	108—	
3	...	30—	36—	54—	
1	...	10—	12—	18—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno **3** po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

POTUJČEVANJE PRIMORJA.

Gorica, začetkom novembra.

Raznarodovalne metode naših narodnih nasprotnikov so znane. Od pamtiveka se je moral z njimi boriti naš narod na severu in jugu. Tam so pritiskali Nemci, tu Italijani v prekmurskih krajih pa so natihem vršili ta rabeljski posel Madžari. Ni čudno, da smo Slovenci v takih okoliščinah in pod takim pritiskom živeli, ostali sploh še pri življenju. S koncem svetovne vojne so se te razmere, hvala previdnosti, precej izboljšale.

Oprostili smo se germanskega jarma na severu in madžarskega pritiska v prekmurskih krajih. Tam je slovenski narod postal svoboden, zedinil se je srečno s Srbom v eno državno zajednico, ki ga je v pogledu narodnostne borbe z omenjenima dvema elementoma dobrega razbremenila. Ne tako doli na jugu. Tu so se razmere še poslabšale — italijanska okupacija julijske krajine je asimilacijske napore naših sovragov le pomnožila, in slovensko-hrvatsko ljudstvo v Trstu in okolici, v gorški deželi ter Istri se ima danes boriti ne le za svoj obstanek v gospodarskem pogledu, marveč veliko bolj za ohranilo svoje starodavne narodnostne individualnosti.

Za raznaroditev julijskih Jugoslovenov delajo Italijani po sistematičnem načrtu. Peklenska akcija začenja že v ljudski šoli, kjer je uveden pouk italijanskega jezika. Prve ure so ta posel opravljali naši učitelji, ki so se navadili kmalu italijanščine na posebnih tečajih v Firenzi. Toda Italijani našincem niso zaupali dolgo. Zbali so se, da bo pouk njihovega jezika od strani naših učiteljev le fikcija ter so zategadelj po vseh šolah nastavili posebne učitelje za italijanski jezik. To se je na šolah po deželi uvedlo popolnoma šele z letošnjim letom. Zgodilo pa se je na ta način, da je bila za eno, dve ali tri šole v bližini nastavljen po ena laška učna moč, bodisi moški, bodisi ženska. Ti laški »specialisti«, kakor jih naše učitelstvo imenuje med seboj, so navidez podrejeni šolskim voditeljem, v resnici pa so čisto proti in delajo, kar hočejo in se kretajo kot znajo — saj njihovo nastavljanje nima samo enega cilja: poučevanje italijanščine, marveč kontrola nad učitelstvom slovenske in hrvatske narodnosti. Spicelistvo torej v Julijski krajini bohotno poganja in cvete.

Italijanski jezik se otrokom začne utepati v glavo že v drugem ali tretjem razredu: kjer so šole zgolj poldnevne,

je pouk italijanščine neomejen na škodo drugih predmetov, materinščine in realij v prvi vrsti. Italijanske oblasti se namreč ne brigajo za redovitost pouka — glavno je, da se poučuje v šoli toliko in toliko tedenskih ur v njihovem jeziku — vse drugo je postranskega pomena in jih prav malo briga.

Za poučevanje italijanščine so seveda nastavljeni Italijani, ki ne razumejo niti slovenščine, niti hrvaščine. Na kakšni podlagi se torej poučuje tuj jezik, si lahko vsakdo predstavlja sam. Laški »specialisti« ali »specialistinja« položijo razredu mizo in izgovori italijansko oznako zanj. Razred zatuli »la tavola«, ponovi besedo pet- do desetkrat dvigne na račun besede krik in vpitje, za katerega se navzoči italijarski posili učitelj prav nič ne zmeni. Kaj njemu mar disciplina! On vendar ni nastavljen, da pospešuje in učvršča disciplino in red, temveč da oboje ruši. In tako dalje. Opaža se posebno v krajih, kjer je uvedenih največ italijanskih učiteljev, da je postala šolska deca razbrzdana in neposlušna. Respekt pred šolo je tem otrokom malone izravan iz srca.

V par letih si bodo torej Italijani v Julijski Benečiji vzgojili tak naraščaj, kakor ga natančno potrebujejo, da bo lahko dostopen njihovim raznarodovalnim podjetjem. Otrokom bo pri nadaljevanju take vzgoje kot je ilustrirana zgoraj ljubezen do knjige zamrla. Tudi slovenska pesem jim bo omrzela — nadomestila jo bo laška poulična popevka ali pa »canzonetta nazionale da Napoli«.

Edina rešilna pot vpricho teh razmer ostaja še ljudska knjižnica, pevsko društvo ali dramatični krožek, ki bi moral imeti sedež v vsakem kraju. Tudi zadruge gospodarskega značaja bodo ugodno uplivalo na ohranitev naše narodnosti. Poglobiti je torej povsod treba prosvetno delo ter se sovražnemu navalu ustavljati tudi na ekonomskem polju.

Ako se to opusti, bodo naši izgledili za prihodnost prav črni. Vojna je, kakor povsod, demoralizirala tudi naš narod v Julijski Krajini, otopela ga je moralno in narodna zavest je morda tisti faktor, ki je pod vplivom sovražne psihoze najbolj trpel. To je videti že iz tega, da se je ljudstvo izprva po okupaciji silno vdnialo komunizmu, ki mu je obetal vsega ter mu v plačilo za pristaštvo omrznil čustvovanje za Jugoslavijo, s katero se je naš podjarmljeni narod čutil vedno eno.

Razmere so prinesle drugačne odločitve kot smo si jih želeli. Pa vkljub temu nismo primorani, da bi se laškemu uzurpatorstvu podvrgli z vso slepoto. Bodimo ljudje življenja, ostanimo v okviru sodobnih prilik, dokler je to neobhodno potreba — razvoj časa bo že prinesel s seboj tudi tisto, po čemer hrepenimo. Naša prva skrb pa bodi do tlej, da ostanemo narodnostno trdni, da ne napravimo niti enega kamna od dragocene dedščine, ki so nam jo zapustili naši očetje!

— bor.

Politična situacija še ni razjasnjena.

SKLEPI RADIKALNEGA IN DEMOKRATSKEGA KLUBA SE NISO DEFINITIVNI. DANES SE ODLOČI.

— Beograd, 6. novembra. (Izv.) Za danes dopoldne je sklicana plenarna seja narodne skupščine. Dnevni red določa volitev finančnega odbora. Demokratska stranka je že postavila svoje kandidate. Radikalni klub o tem še ni definitivno sklepal. Tekom današnjega dopoldneva imata oba kluba vladne večine važni seji, na katerih se odloči glede nadaljnjega vladnega programa, ali pa poda vlada demisijo, odnosno se izvede rekonstrukcija vlade.

— Beograd, 6. novembra. (Izv.) Radikalni klub je imel večeraj sejo, na kateri je razpravljalo o trenutni politični situaciji, o proslavi na Kumanovem in v Pragi. Na tej seji niso bili storjeni definitivni sklepi. Ministrski predsednik Nikola Pašić je bil po važnih državnih poslih zadržan in je prišel na sejo šele proti koncu. Za danes dopoldne je sklicana plenarna seja radikalnega kluba, na kateri se odloči o nadaljnji taktiki in o delovnem programu narodne skupščine.

— Beograd, 6. novembra. (Izv.) Na večerajšnji seji je demokratski klub nadaljeval započeto debato o politični situaciji. Nekateri govorniki so tekom debate naglašali, da ni potrebno ustvarjati krize radi krize, nego da delegati demokratskega kluba določijo z delegati radikalnega kluba delovni program narodne skupščine. Zelo živahna je bila debata o agrarni reformi, tekom katere so se pojavile znatne difference med posameznimi strujami in zastopniki posamičnih pokrajin. Naglašalo se je tudi, da so potrebne osebne izpremembe v resortu ministrstva za agrarno reformo. To vprašanje danes demokratski klub ponovno razpravlja. Ob 12., zaključku seje, je predsednik

demokratskega kluba Ljuba Davidović kratko naglašal, da debata o politični situaciji poteka gladko in mirno in da se bo danes ob 10. dopoldne nadaljevala.

Zaupanje Slovencev fašistovski vladi.

— Trst, 5. novembra. (Izv.) Državni podtajnik ministrskega predsedstva Acerbo je prejel večeraj poslanca Šček. V pogovoru je Šček izrekel zadovoljstvo slovenskega prebivalstva, da se je konstituirala močna vlada v Italiji, kajti samo z energijo, z jasnim in trdnim programom se lahko rešijo potom zakona oni problemi, ki tvorijo absolutno potrebo za mirno sožitje Slovencev v Italiji. Acerbo se je zahvalil Ščeku za podano izjavo in obljubil, da jo nemudoma sporoči ministrskemu predsedniku Mussoliniju, zagotavljajoč njegovo odobravanje te izjave. Nadalje je Acerbo povabil Ščeku, naj se predstavi Mussoliniju s slovensko deputacijo. (Ako je došla vest povsem resnična, potem vrši poslanec Šček nadalje svojo posebno politiko. Te dni smo čuli, da stopijo julijski Jugoslovenci s skupnim odposlanstvom pred novo vlado, kar bi utegnilo imeti dobre posledice. Šček pa je že prehitel to izproženo skupno misel in hodi sam s svojimi izjavami po ministrstvu! — Op. ur.)

Na slovaških šolah ruščina obligatni predmet.

— Praga, 5. novembra. (Izv.) Češkoslovaška vlada je izdala naredbo, da se imajo vsi višji uradniki naučiti madžarskega jezika. V to svrhu je določena posebna doklada. Ravnatelji srednjih šol na Slovaškem pa so sklenili predlagati vladi, da se odstrani nemščina na slovaških srednjih šolah kot obligatni predmet in se namesto nje uvede ruščina.

KONFERENCE Z GRŠKIM ZUNANJIM MINISTROM.

TRGOVINSKA POGODBA Z GRŠKO. — KONVENCIJA GLEDE SOGRŠKESKEGA PRISTANIŠČA. — TRAKIJSKO VPRAŠANJE.

— Beograd, 6. novembra. (Izv.) Večera od 10. do 11.30 dopoldne je bila v kabinetu ministrskega predsedstva konferenca z grškim zunanjim ministrom Politisom, ki je v soboto zvečer prispel v Beograd. Tej konferenci so prisostvovali ministrski predsednik Nikola Pašić, zunanji minister dr. M. Ninčić, grški zunanji minister Politis in grški poslanik na našem dvoru Diamandopulos. Razgovori so se vodili na prijateljski način. V prvi vrsti je bila debata o zaključitvi trgovinske pogodbe med našo državo in Grško. V to svrhu se sestanejo strokovnjaki obeh držav v najkrajšem času v Beogradu. Dan konference za sklenitev trgovinske pogodbe ima določiti zunanji minister dr. Ninčić.

Dalje je bila sklenjena ratifikacija konvencije glede solunskega pristanišča, katere konvencija je bila že sklenjena pred svetovno vojno po končani balkanski vojni med tedanjim kraljevino Srbijo in Grško. Razgovor je bil o ureditvi pristanišča. Dalje je bilo razmotrivano tudi vprašanje regulacije reke Vardarja, da bi se tako omogočil plovni promet do Egejskega morja. Regulacijo ima vršiti neka francoska družba.

Daljša razprava je bila o vprašanju narodnih manjšin. Sklenjeno je, da se obe državi strogo držita pogodb

glede varstva narodnih manjšin in da se vladi obojestransko opozarjate na eventualne kršitve.

Končno je konferenca razpravljala o bolgarskih pretenzijah glede Egejskega morja. V načelu se Bolgarski prizna pravo do svobodnega izhoda na Egejsko morje. V vsakem oziru pa se ima izvesti neuilska mirovna pogodba. Razgovor je bil tudi o gibanju bolgarskih komitskih čet na mejah obeh držav. Končno je sklenjeno, da obe državi na konferenci v Lausanni spoznamo nastopate in da se na konferenci glede Bolgarske vpoštejajo določbe neuilske pogodbe.

Obsežna je bila razprava glede trakijskega vprašanja. Razmotrivalo se je posebno vprašanje, kakaj Turčija organizira novačanja v Trakiji.

Grški zunanji minister Politis je bil skupno z zunanjim ministrom Ninčićem sprejet ob 13. v avdienci pri Nj. Vel. kralju. Ministrski predsednik Nikola Pašić je priredil na čast zunanjemu grškemu ministru Politisu obed, katerega sta se poleg drugih udeležila tudi pariški poslanik dr. Miroslav Spalajković in pomočnik zunanjega ministrstva Panta Gavrilović.

Včeraj zvečer je z brzovlakom odpotoval zunanji minister Politis v Atene.

J. Zupančič:

Kako smo protestirali.

Moskva, 20. junija 1922.

Kratka slika političnega življenja v današnji Rusiji brez pretiranja brez olepšave, gola resnica.

»Zemljanoj val«, umazana ulica mimo Kazanskega in Aleksandrovskega kolodvora. Rusko, židovsko, tatarsko, kirgisko, poljsko, latiško, madžarsko tržišče. Babilon različnih ver in jezikov. Številka 36 — stara na pol podrti hiša, pribežališče nesrečnih žrtev svetovne vojne. Nemci, Čehi, Poljaki, Romuni. Bolgari, Madžari, Jugoslovenci tavajo lačni, raztrgani in umazani po hodnikih, sede trumoma po nadostnih v tesnih, smrdečih sobah, kade zoporno rusko »mahorko«, vzhujajo spomine sedemletnega težkega prognanstva, poslavljajo se od onih deset in stotisoč žrtev, ki spe večno spanje ob šumečem JONU, v podnožju kavkaških gora, v zemljo orenburških kozakov v ledenih sibirskih ravinah. Težki spomini duše utrjene misli, gnusni so onih prvih sužnjih let, gnusni bližnje preteklosti laži, hinavščine in korist-

lovstva sedanosti. Dvojne žrtve fatalne dobe medsebojnega sovraštva in pobijanja pravice do obstanka človeka na zemlji.

Sede Čehi. Na glavah stare avstrijske čepine, v ustih pipe, na kolnih mesne konzerve in kosi bele kruha — darilo trgovske delegacije, pomoč omagujočemu na štirinajsti prstaji križeve poti. Sanjajo o zlati Pragi, o svobodni domovini, o kneževini in svežih rdečeličnih dekletih, živahne oči begajo semintja. »Sakra panove, mame se dobre, a kdaj prijedemo domu, to bude ječe lepši.«

V drugem kotu sede Jugoslovenci — Srbi iz Bosne in Hrvati iz Slavonije. Lica so izsušena, oči udrtje. »Slušaj Jovo, ma kako to, Bogami, da imadu svi zarobljenici oygje u Moskvi svoje zastupnike kod kojih dobivaju hranu, a mi Jugoslovenci dolazimo i odlazimo gladni i poderani?«

»Ma znaš, Stevo, zato smo Jugoslovenci. Kada te trebaju, onda si dobar, kada ih trebaš ti, onda ih nema.«

Na postelji leži Bosanac. Smrt mu je dahnila v lice, bori se z njo, omaguje. Obraz je koščen, temno-

bled, oči steklene, mrtvaške. Ustne gibljejo, iz prs prihajajo poslednji akordi življenja.

»Osamljen sem, pozabljen, nikomur ni zame. Umiram kot pes brez gospodarja. Zbral sem vse svoje moči na pot v domovino, hotel sem objeti še enkrat ženo in otroke, rad bi legel v sveto domačo zemljo, da vrže lastni otrok prvo pest prsti, name, pa ni več moči, omagal sem, v tujo zemljo moram. Pozdravite mi Bosno, ženi in otrokom povejte, da sem vzel spomin in hrepenenje po njih v grob.«

Po sobah begajo našopirjeni komunisti, Madžari in Nemci. V njih rokah je usoda obupanih, lačnih ujetnikov. Pode jih na delo, kriče, kolnejo, zmerjajo. Gorje onemu, ki bi se uprl. Zavist jih duši. Ujetniki se vračajo v domovino, njim pa je pot k svojim dragim zaprta.

V mestu kipl. Vrhovno revolucionarno sodišče sodi petindvajset mož, ki so zaslužili smrtno obsodbo s tem, da so priznali vsem ljudem pravico do življenja na zemlji. Časopisi kriče o strašnih zločinih obtoženih, delavci se zbirajo na shodih, komunisti begajo semintja. Znan proces socialrevolucionarjev so

izkoristili boljševiki za politično agitacijo nad lačnim ruskim narodom. Tudi mi vojni ujetniki smo protestirali.

V sobo je stopil mladenič — Nemec. Komunist. Mleko se mu držl na ustih. »Vsi na protestni shod proti socialrevolucionarjem. Takoj, sicer vas vržem še danes v ječo!«

Jezno so ga pogledali ujetniki iz vseh kotov, slišali so se glasovi »kruha nam daj! domov nas pošlji, sam protestiraj, saj si plačan za to!« Pa nič ni pomagalo. Odšli smo na dvorišče. Tam so nas zbrali — bilo je pred odhodom transporta v Evropo — na tribuno je stopil komunist Madžar. Besede Mongola so padale med izmučene, lačne ujetnike, šle so mimo njih, navdušen je bil le govornik, ki je bil sit, lepo oblečen in prepičan. Da bodo besede drago plačane. Govoril je o političnem alfabetu, učil nas je stvari, o katerih pojo že vrabci na sovjetskih strehah. Za njim je govoril drugi komunist — Nemec. Tudi navdušen za »smrt izdajalcem proletarijata«. Ni čudno, sam revež. V lakstih čevljih, na rokah briljanti. Govornik je končal. Vse tiho, ujetniki gledajo v tla, molče. Tampatu prtajena nem-

ška, češka, srbska kletev. Nastopa tretji komunist, menda Latiš. Jeclja, ruski jezik mu je tuj. Čita resolucijo.

»Vojni ujetniki iz Avstrije, Češkoslovaške, Jugoslavije, Romunije in Madžarske, zbrani 20. junija na protestnem shodu v Moskvi, pred odhodom v domovino, ki so slušali govor tovarišev N. in N. o procesu socialrevolucionarjev in njihovih krvavih zločinah nad ruskim proletarijatom, enoglasno zahtevajo, da vrhovno revolucionarno sodišče neusmiljeno kaznuje izdajalce delavske svobode in dokaže proletarijatu zapadne Evrope, da ruski in z njim vsi svobodomislilni delavci zvesto stoje na straži revolucije. Živio proletarska revolucija, živio njeni voditelji! Doli z izdajalci in rablji mednarodnega proletarijata!

Vse tiho. Ujetniki ne odgovarjajo. Eno šestinko črnega kruha in smrdeča juha kot dnevna hrana je premalo, da bi človek kričal živio.

Predsednik: »Kdo je proti tej resoluciji, naj dvigne roko!« Roke se ne dvigajo. Življenje je le življenje in predraga je svoboda, da bi človek z eno kretnjo podpisal smrtno obsodbo ali pa gnil leta in leta v ječi.

POLITIČNE VESTI.

Demokratski minister in uradništvo. Deputacija državnih uradnikov je v petek posetila finančnega ministra dr. Kumanudija, da intervirira pri njem za čim najbrže rešitev zakonskega načrta o uradniški službeni pragmatiki. Finančni minister dr. Kumanudi je izjavil, da bi se s tem, ako bi se sprejela službena pragmatika, povišali izdatki za uradnike za dve milijardi dinarjev. Ker pa za te izdatke nima pokritja, se more zakon o službeni pragmatiki sprejeti šele, ko bo parlament sprejel zakonski načrt o uvedbi novih davkov. — Uradniki so sklenili, da apelirajo na kralja samega in ga naprosijo, da se zavzame za nje, ko nasprotuje uradniškim zahtevam — finančni minister.

Dr. Kukovec — prorok. Na seji načelnstva mariborske krajevske organizacije dne 2. t. m. je dr. Kukovec podal izjavo, v kateri pravi med drugim: »V naših vrstah v Ljubljani se je dogodil mal — nered. Dva odlična člana vodstva stranke dr. Triller in dr. Ravnihar, ki sta že leto dni bila nerazpoložena, sta nastopila v malomestnem občinstvu. Ko ni šel nikdo od ostalega vodstva stranke z njima, sta nastopila proti stranki. Vse to so stvari, ki so se že tudi drugod dogodile. Take prikazni so nevarne strankam, kjer so nezdrave razmere, in lahko povzročijo razpad.« Vsa javnost ve, da so v demokratski stranki skrajno nezdrave razmere, saj o tem čvkaajo že vrabci na strehi, zato se nam zdi, da je dr. Kukovecvo proročanje povsem utemeljeno: Sedanja demokratska stranka stoji pred razsulo in razpadom. Ako dobe v roke Ljubljano komunisti in klerikalci, je usoda demokratske stranke zapečaten, edino ako se pokreči »Jugoslovenski zavezanci« rešiti Ljubljano narodni in napredni stvari, je mogoče potem še demokratsko stranko reorganizirati in jo rešiti popolnega razpada. Sicer je zapisana nesporno gotovemu poginu.

Bonar Law o zunanjih politikah. Iz Londona poročajo, da je Bonar Law v Leedsu govoril o zunanjih politikah in med drugim naglašal, da zavisti od orientjske mirovne konference usoda Balkana. On veruje v uspeh. Anglija, Francija in Italija morajo delovati složno, sicer nastane v Evropi kaos.

Sovjetska volilna pravica. V »Izvestijah VCIK« je objavljen z ozirom na predstoječe volitve volilni red, ki jasno pravi o samovolji boljševskega volilnega sistema. Rdeča armada, organizirani proletarijat, strokovne zveze in državni namestenci imajo ne glede na njihovo veroizpovedanje in narodnost aktivno volilno pravico, začeti od 18. leta. Z druge strani pa so izključeni od volilne pravice poleg duševno bolnih tudi člani bivše policije in žandarmerije, zlog ločitve cerkve od države nimajo volilne pravice duhovniki, ne glede na veroizpovedanje, torej tudi ne člani boljševske »žive cerkve«, dalje vsi oni, ki jim je odvzel revolucionarni tribunal volilno pravico in končno vsi oni, ki imajo samostojen poklic, torej vsi državljani, ki ne zaslužijo svojih dohodkov kot delavci, vsi kapitalisti, delničarji, delodajalci »radi dobičaka«, in kmetje, ki skrivaj trgujejo. V sled nove gospodarske politike je nastalo vprašanje, ali smejo voliti v protislovju s komunističnim državnim principom trgovci, če stojijo na stališču boljševske vlade. Sovjeti pa so sklenili, da nima volilne pravice noben trgovec, bodisi »rdeč« ali »bel«. Če omenimo še princip sovjetskih organizacij, da se »mora predvolitveni boj vršiti tako, da je izključen vsak neuspeh«, aretacije dvomljivih volilcev, vidimo, da je sovjetska volilna pravica res »liberalna«.

Predsednik dela logičen sklep: »Proti resoluciji nihče? Torej resolucija je sprejeta enoglasno.«

Obrnili smo se, da se vrnemo v svoje brloge. »Stoj, nihče z mesta. Kaj ste za to tu, da jeste kruh in pasete lenobo!« se je zadržal komunist — Nemec. Ujetniki so obstali. Na dvorišču je prikorakalo deset komunistov z veliko rdečo zastavo. Postavili so se na čelo, nas so razvrstili kot šolarke po dva in dva in odšli. Smla na demonstracijo po mestu. Glavne postavbe bodočih apostolov komunistične ideje v zapadni Evropi so se dvigale počasi za rdečo zastavo, procesija je šla mimo trga, tu sta smuknila v gnečo na trgu dva, tam trije, procesija se je tala, končno je ostala rdeča zastava sama z desetimi komunisti. Vse njihove kletve in zmerjanje niso pomagale. Ujetniki so sklenili demonstrirati doma. In vendar so pisali sovjetski časopisi o protestu in demonstraciji vojnih ujetnikov. Ni čudno, da sta jo Wandervelde in Rosenfeld odpihala iz Moskve še pred koncem procesa. Pred takimi argumenti se tudi svetovno znanega advokata polasti strah.

Trockij o svetovni komunistični revoluciji. Trockij je imel v Moskvi povodom pete obletnice boljševske revolucije pred delavci velik spominski govor, kateremu so sledili obširni razgovori. Dopisnik »Excelsiora« v Parizu poroča, da je Trockij glede na upanje v skorajšnjo svetovno revolucijo izjavil, da je ni pričakovati, ker mase še niso pripravljene. Delavski razred treba šele pridobiti, tostvarno gibanje pa narašča po vseh deželah. S stališča komunističnih interesov bi želel Trockij prvo proletarsko revolucijo v Zedinjenih državah, ki so gospodarsko neodvisne in imajo najboljšo industrijsko tehniko na svetu ter veliko rezervno zlata. Tudi na Angleškem je želel revolucije. Kar se tiče Rusije, je zadnja, kjer bi se mogla revolucija uprizoriti. Ali zgodilo se je, da jo je politična situacija zahtevala tu, drugod pa preprečila. Delavski razred se mora po vsem svetu priučiti meščanskih metod v trgovini, v borzi in v bankah in jih na to pričetni nadomeščati s komunističnimi metodami. Na vprašanje, kako dolžnost imajo evropski komunisti glede na splošno revolucijo, je odgovoril, da se nimajo polastiti ne danes ne jutri nikake oblasti, marveč je najprej potreba pridobiti večino delavskega razreda. Evropski komunisti se nahajajo šele v periodi notranje organizacije in revizije strank ter vplivanja na središče delavskih mas. Tri leta časa moramo določiti, da se delavski razred pripravi v zadostni meri, da bo mogel sprejeti vladno v svoje roke. Vse to se izvrši počasi, kajti meščanski sovražnik tamkaj je bolj inteligenten in bolj izkušen nego mi ter se toliko uspešneje brani.

Letošnji deficit Nemčije. Državni tajnik Schröder je izjavil, da bo znašal letošnji deficit v nemškem državnem proračunu približno 440 milijard mark, kar je zakrivila pred vsem mirovna pogodba.

JULIJSKA KRAJINA.

Odstop goriškega župana. Goriški župan viš. sodni svetnik Bonne je pod fašistovskim pritiskom odstopil, na kar so mestno občino v Gorici zasedli fašisti. Za Bonneja so šli pri volitvah v boj tudi Slovenci.

Zanimivosti. Pišejo nam: V rubriki »Iz Julijske Krajine« prinašate vedno same resne in žalostne stvari. Zakaj bi ne približili enkrat tudi nekaj za smeh? Ne mislite, da se pri nas samo jokamo. Nasprotno. Prav čisto nas sili smeh. Naj vam iz mnogih primerov navedem le par. V vlakcu Trst-Gorica se vozita gospod in gospodična, njima nasproti sedi vojak. Italijanski vojak, da ne pozabite, gospod in gospodična čitata najprej italijanske časopise, nato se začne razgovarjati, Italijanski seveda. V svoji ljudomilosti nagovorita vojaka. Vojak molči in ju gleda. Gospod misli, da vojak ne razume tržaškega narečja in se potruji govoriti pravilno italijanski. Vojak molči še vedno. Potem pa se skoraži in pravi: »Ne znam še laški, sem šele dvajset dni pri vojakih!« In glej čudo: kakor v zapleteni komediji se stvar srečno razvija in kaj kmalu se izkaže, da sta gospod in gospodična tudi Slovenca, pomislite celo slovenski učitelj in učiteljica. Veselje je bilo nepopisno. Ali se je komedija še nadalje razvijala, ali sta se naposled tudi vzela, ne vem. Morebiti se bosta, ker sta vredna drug drugega. Da se pa ljubljanske čitateljice ne bodo preveč škodoželjno smejale pri tej resnični povesti, moram takoj povedati, da rastejo take »cvetke« tudi okraj meje. Dne 8. oktobra je bilo, na »cvetlični dan« za naše akademike. Lilo je kakor iz škafa in v neko vejo se je zatekla nežna prodajalka cvetlic in njen spremljevalec, akademik. V veliki veži je bilo nabito polno ljubljanske občinstva, a naš mladi parček je kaj ljubko kramljal — laški! Najbrž je hotel s tem delati reklamo za »cvetlični dan«. Vem, kaj boste rekli: »cvetke« je bila gotovo presajena in ni pognala na ljubljanski tleh. Toda čas bi bil, da bi Ljubljanci malo opeli svoje grede! Da se povrnem k našim smešnicam. Slavni D' Annunzio ne ve več, kaj bi storil, da dokaže Italijanstvo »odrešenih« pokraj. Ko je napolnil svoje fašle z vsemi »člci« in »člci«, kar jih je italijanski vihar stresel kakor gnila jabolka iz našega narodnega drevesa, je spravil celo nad stare škrtinje in omare naših starih babic in prebrskal njihove spomine. Privlekel je na dan ostanke vezenin naših okoličanskih narodnih noš, po Istri je pobral med drugim stare ženske nogavice iz domače volne. Perokam (Perok je stara pravoslavna naselbina blizu Dinja v Istri) je pobral njihove karakteristične, lepo vezene rute, po Dalmaciji si je nabral čipk, torbic, čepic, pisane vezenine narodnih noš, celo pri naših Idrilčankah si je izposodil čipk in vse to je razstavil pred par tedni v Trstu svojim priljubljenim ter jim natvezil, da je to arte puramente italiana. Če bi to povedal oni Istrski ovci, ki je dala ovno za tiste nogavice, bi se mu smejala. Če bi bil to pošepetal v uho tistemu škedeniskemu oslu, ki je nosil nekda v Trst brhko škedeniko, običeno v neno krasno nošo, ki je bila okčinca s tistimi vezenimi osel, bi ga bil gotovo brhnil, da se mu bi bilo morebiti še zasvetilo, čegava umetnost je to. Toda D' Annunzio je to povedal le tržaškim signoram in te preneslo marsikaj. Lahko jim tudi pokaže tisto Istrsko ovco ali tistega škedeniskega osla ter jim pove, da sta to potomca tiste rimske volkulje, ki je došla Romula in Rema. Mislite, da se bi verjele? Jaz mislim, da bi.

GOSPODARSTVO.

Uvedba občinske davščine od prirastka na vrednost nepremičnin v Ljubljani.

V Uradnem listu je izšla naredba pokrajinskega namestnika za Slovenijo z dne 21. oktobra 1922, s čimur se uvaja občinska davščina od prirastka na vrednosti nepremičnin v okoliših mestne občine ljubljanske. Naredba velja od dneva razglasitve, torej od 31. oktobra 1922. dalje. Prenosi nepremičnin izza tega dne so podvrženi tej občinski davščini. Morajo se prijavljati mestnemu magistratu v Ljubljani. Kakor v drugih večjih mestih, se je vsled naglega naraščanja števila prebivalcev na eni in pomankanja stanovanj na drugi strani razpasla tudi v Ljubljani spekulacija z zemljišči in posebno s hišami. Cene hišam in stavbin parcelam se dvigalo prekomerno, mnogo bolj nego odgovarja padanju denarne vrednosti. Da se ta nezdrava spekulacija omeji in da pride tudi ljubljanska občina zopet do dohodkov, ki jih je izgubila vsled ukinitve zakona z dne 4. junija 1912, dež. zakona št. 34 o uvedbi davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin na Kranjskem, je sklenil občinski svet ljubljanski, naj se ta davščina kot občinska zopet uvede vsaj v Ljubljani. V občinskem svetu so se izražali in od davkoplačevalcev uveljavljali ugovori proti uvedbi davščine. In sicer v prvi vrsti zaradi tega, ker se ni v načrtu naredbe upoštevalo padanje vrednosti našega denarja. Ti ugovori so bili upravičeni, del vrednostnega prirastka je namreč brez dvoma samo navidezen in izvira odtod, ker se izraža prodajna cena (vrednost) zdaj v bistveno manj vrednem denarju, nego svoječasna pridobitna vrednost. Ta bistvena razlika v vrednosti denarja ob pridobitvi in odtutitvi je bila tudi glavni vzrok, da je vlada tozadevna zakona za Kranjsko in Korško ukinila in da so tudi druge države s slabo valuto sploh ustavile pobiranje davščine od vrednostnega prirastka nepremičnin. Občina ljubljanska pa ne more pogrešati dohodkov, ki jih je imela od te davščine pred ukinitvijo dotičnega državnega zakona. Vzpricho teh utemeljenih ugovorov se je na predlog fin. delegata dr. Šavlika sprejela v naredbo sledeča določba:

»Razliko v vrednosti denarja ob pridobitvi in odtutitvi je v svrhu ugotovitve dejanskega vrednostnega prirastka upoštevati na ta način, da se vse v tuzemski veljavni (K 1. je 0,25 din) izražene vrednosti in zneski, kolikor po §§ 5 do 11 upljujejo na izračun vrednostnega prirastka, najprej vzamejo s sledečimi mnogokratniki in sicer: vrednosti (zneski) iz l. 1920 . . . 4,5 krat . . . l. 1921 . . . 3,4 krat . . . l. 1922 do konca jul. 17. krat

poznejše dobe pa z onim mnogokratnikom, ki ga vsak mesec posebej določi komisija, kamor odpošljejo po enega zastopnika: mestna občina ljubljanska, pokrajinska uprava v Ljubljani ali oblastvo, ki stopi na njeno mesto, podružnica narodne banke v Ljubljani in delegacija ministrstva financ.

Na tej osnovi kot prirastek izračunani znesek je potem deliti s številom, ki ga kot mnogokratnik za vrednost (zneske) iz časa odtutitve določi komisija v smislu prejšnjega odstavka.

Od tega končnega zneska je po odbitku 10% v zmlsu § 12. II. odstavek, izračunati davščino po določbah § 13.

Na ta način se izloči od izračunane prirastke pred vsem oni del, ki ga je pripisovati edino zmanjšanju vrednosti našega denarja. S tem se je odpomoglo najhujšim nedostatkom mehanizma primerjani pridobitne vrednosti z odtutitvijo. Vzemimo, da je bila nepremičnina kupljena dne 29. maja 1920 za 100.000 K, dne 15. julija 1922 pa prodana za 300.000 K. Ako se ne oziramo na padanje vrednosti našega denarja, znaša vrednostni prirastek 200.000 K. To pa ni dejanski vrednostni prirastek. Leta 1920 je bilo 100.000 K vrednih toliko, kakor julija 1922 znesek kron 264.705,88 (K 100.000 — 4,5 : 1,7). Dejanski vrednostni prirastek znaša torej samo K 35.294,12. In le od tega je treba plačati davščino.

Vrednostni prirastek ne temelji samo na padanju naše valute. Povzročajo ga tudi razni drugi faktori, kakor n. pr. otvarjanje novih prometnih zvez, pomikanje sveta za razširjenost mest, posebno za gradnje novih zgradb. Slednjič tudi splošni dvig cen. To pa kljub temu, da je valuta stabilna, kakor se je to opazovalo pred vojno in se opazuje tudi sedaj v državah s stabilno valuto, n. pr. v Švici. Naraščanje cen kljub stabilnosti valute se upošteva v naredbi posebej in sicer na ta način, da se odstavek od dejanskega vrednostnega prirastka — kot davščine prost del — 10% pridobitne vrednosti in odmeri davščina le od ostanka po odbitku 10%.

Na ta način je obdavčen res samo resnični prirastek na vrednosti in ne more nihče več imeti utemeljenega pomisleka proti uvedbi te potrebne davščine.

— g. Hmell, Nürnberg, 4. 11. 1922. Prodanih 300 bal — cene za 2500 M višje. Dne 1. 11. 1922 po kakovosti od 30.000—70.000 M za 50 kg.

— g. Oddaja pokrivanja strehe z zarzno opoko. V pisarni inženjerskega oddelka Dravske divizijske oblasti v Ljubljani vršila se boče na dan 11. novembra 1922 ob 11. uri dopoldne javna poslednja ofertna dražba za pokrivanje strehe z zarzno opoko na zidanem skladišču št. XIII. na ljubljanskem polju pri Ljubljani. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g. Dobava ovsa. Dne 11. novembra t. l. ob 10. dopoldne se bodo sklenile v Intendantu komande savske divizijske oblasti v Zagrebu pismene neposredne pogodbe za dobavo 650.000 kg ovsa. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

KULTURA.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Ponedeljek 6. nov. Hedda Gabler Red C. Torek, 7. nov.: Zaprtlo. Sreda, 8. nov.: Živi mrtvec. Red B. Četrtek, 9. nov.: Svatba Krečinskega. C. Petek, 10. nov.: Hilapcie. E. Sobota, 11. nov.: R. U. R. Izven. Nedelja, 12. nov.: Ob 3 popoldne »Krojaček« Junake. Mladinska predstava. — Ob 8. zvečer »Svatba Krečinskega«. Izv. Ponedeljek, 13. nov.: »Svatba Krečinskega«. Red D. Torek, 14. nov.: Zaprtlo.

OPERA:

Ponedeljek 6. nov. Zaprtlo. Torek, 7. nov.: »Jenufa«. E. Sreda, 8. nov.: Zaprtlo. Četrtek, 9. nov.: »Tajnost«. A. Petek, 10. nov.: Zaprtlo. Sobota, 11. nov.: »Svilski brivce«. Izven. Nedelja, 12. nov.: »Jenufa«. Izven. Ponedeljek, 13. nov.: Zaprtlo. Torek, 14. nov.: »Svilski brivce«. B.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Sobota, 11. nov.: Noč na Hmeljniku. Izvirna drama. Nedelja, 12. nov.: Noč na Hmeljniku. Izvirna drama.

— Iz pisarne Šentjakevškega gledališkega odra. Oni, ki so za sobotno predstavo »Mladost« kupili vstopnice, se naprošajo, da jih do srede 8. t. m. vrnejo pri blagajni kavarnе Zalaznik, kjer bodo dobili povrnjeno vstopnico. Te vstopnice za prihodnjo predstavo »Mladost« ne veljajo, ker tega davčna oblast ne dovoli.

GLASBENI VESTNIK.

KONCERT MORAVSKIH UČITELJIC.

Po vzgledu moravskih učiteljev, ki smo jih imeli v Ljubljani priliko slišati že nekolikokrat, zedinile so se tudi učiteljice pod starim, izkušenim pevovodjo prof. Ferd. Vachom v odlični, inteligentni, krepko zveneči pevski zbor. Malo je teh deklet, okoli 25, in vendar zvenijo ti glasovi dovolj nasičeno. Zdi se, kakor bi 100 ali 200 takih pevk ne dosegalo nič večjega učinka. In res ni v glasbi odvisen učinek od čezmerne mase. Do gotove meje da se orkester ali zbor povečati z ozirom na število, a to samo toliko časa, dokler ne postane nasičen, napolnjen, kakor čaša, in vse, kar je več, je brez učinka. Seveda je pri tem pogoj, da je vsak pevec polnovreden. Zakaj pri nas operiramo še vedno z veliko maso pevcov in pevk? Ker se zavedamo manjvrednosti vsaj dveh tretjin svojih sodelujočih. Vsi dinamični učinki — in za te gre pri večji ali manjši zborovi masi — dosegaajo svoje meje, čez katere ni mogoče prestopiti in ako število zbora še tako potenciraš. Moravske učiteljice, vse skupaj in vsaka posebej, so peke vsako polnoščno naraščanja in padanja do najvišje popolnosti, njih deklamacija je pri manjšem številu pevk vsekar polnoščno, in če si mislim, da so vse te pevke morda duševno, in to po tako dolgem medsebojnem pevanju in delovanju ne more biti drugače, tudi sorodne, tedaj je bilo že, ne da bi jih slišal, pričakovati, da bo to njihovo petje enotno, popolno, prepričljivo. Razume se, da so si tudi glasovno sorodne, kajti ni bilo enega glasu, ki bi se na račun drugih dvigal, ako tega ni zahteval komponist pesmi sam. In s tem je že naša sodba o zboru moravskih pevk-čiteljic povedana. Sicer na daljši čas enobravnost zbora, pa nabisbo sedaj ski) ne more vezati, četudi razpolaga možki ali ženski (a vendar manj ženski, kakor v tem slučaju, z visokimi, gladkimi soprani in samozavestnimi alti. Klavir in razni soli ter raznovrsten značaj petih skladb vendar do konca vzdržuje interes poslušalca. Zlasti nekatere Janakove. Foersterjeve in pred vsem Sukove skladbe frapirajo in pritezejo vsled svojih harmoničnih in ritmičnih čudežev. Prof. Vach vodi svoj zbor, kakor smo to na njem občudovali že svoj čas, z največjo lahkoto, nad vse sigurno, istotako pa tudi njegovi volji podrejene pevke slede njegovim intencijam kakor en sam voljan človek. Vsi klavir, solistke, pevke, pevovodja so ena nedelna celota, prešinjena z eno mislijo, eno voljo. Zadosti številno poslušalstvo je sprejelo pevke kakor pevovodjo s priručniki aplodisment, ki se niso pogleli do konca. Moravske pevke so prejele lepe cvetlične darove in vence od ljubljanskih učiteljev in učiteljic, od Glasbene Matice in svojih rojakov Čehov. Občinstvo se ni hotelo raziti in zbor je moral dodati še nekaj točk.

—č.

— Pevski zbor »Lisinski« v Ljubljani. V nedeljo dne 12. nov. pride v Ljubljano znameniti, da najboljši hrvatski pevski zbor »Lisinski«. Ki je tudi pri nas na najbližjem glasu in poznan izza dveh koncertov, katere je imel v zadnjem času v Ljubljani. Zbor je v vsakem oziru na višku, ter z največjo vneto goji moderne jugoslovenske in sploh svetovne glasbe. Naše občinstvo obveščamo o tem koncertu, ter ga vabimo, da poseti koncert zagrebških

gostov v največjem številu. Natančnejši spored objavimo prihodnje dni, od poned. 6. dalje pa so vstopnice v predprodaji v pisarni Glasbene Matice. (V teku enega tedna dva velika koncerta! To se nam zdi v današnjih težkih časih za Ljubljano malo preveč, ako uvažujemo, da so glavni posetniki koncertov uradniki. Uredništvo.)

Borba za Ljubljano.

MLADINI SKUŠAJO TERORIZIRATI TRGOVCE IN OBRTNIKE!

Danes ob pol 9. zvečer se vrši v veliki dvorani Kazine zaupni sestanek trgovcev in obrtnikov, ki ga je sklicalo več uglednih obrtnikov in svrhu, da se dogovore glede stališča, ki ga naj zavzemo napram občinskim volitvam. Zavedajoč se svoje slabosti, so se mladini tega sestanka tako prestrašili, da so priobčili v večerajšnjem »Jutru« poziv, v katerem rote trgovce in obrtnike, naj se za božjo voljo ne udeležijo sestanka v Kazini, češ da se na tem sestanku hoče »samo z demagogijo in hujskarijo pridobiti za zajedničarje tudi med trgovci in obrtniki pristaveš«, in da je ta sestanek namenjen samo »za tiste, ki ne znajo s svojo glavo misliti«. Ker vedo dobro, da ta poziv ne bo dosti zalegel, je centralni volilni odbor JDS na vsakega posameznega trgovca in obrtnika še poslal posebno pismo, ki se glasi tako-le:

Ljubljana, dne 4. 11. 1922.

»Vaše blagorodje!

Nova v Ljubljani ustanovljena stranka, ki si je nadela ime Jugoslovenska zajednica, vabi v ponedeljek trgovce in obrtnike na politični shod v Kazino v obliki, ki je v stanu napraviti na vsakogar utis, da gre za akcijo strokovnih organizacij. Gre pa za poizkus zvabiti naše trgovce in obrtnike v tabor neke stranke, ki eksistira samo v Ljubljani in nikjer drugje, pa še to v malem obsegu, ki če tudi je v zvezi z ostanki takozvane Narodno socialne stranke, ne bo mogla ničesar storiti v smeri teh stanov, ali z uspehom posredovati za njih korist v Beogradu. Zato Vas opozarjamo, da pojasnite svojim stanovskim tovarišem in prijateljem, da gre za nelep volilni manever, kateremu naše zvesto trgovstvo in obrtništvo ne bo nasledilo.

V pozivu in pismu se »Jutrova« gospoda poslužuje starih svojih terorističnih sredstev. Grozi trgovcem in obrtnikom, da ne bo nihče za nje interveniral v Beogradu in se nihče zanje zavzemal na centralnih upravnih mestih, kakor da bi nihče razen mladincev ne imel nobenega vpliva v Beogradu in pri državnih oblasteh! Poznamo dobro naše trgovce in obrtnike in vemo, da se razen par zaslepljenec, ki so jih zapredli mladini v svoje mreže, da ne vidijo več in ne slišajo, ne bo nihče ustrašil mladinskih groženj, tudi ne, ako tudi posamni mladinski agitatorji prete, da bodo znali izrabiti svoje zastopstvo v gotovih komisijah v svrhu, da se pošteno navije davčni vijak pri tistih, ki bi ne hoteli slediti mladinski komandi.

Toda naši trgovci in obrtniki so možje, ki se ne dajo ustraševati od takšnih agitatorjev, takisto pa vedo tudi prav dobro, kako se jim je godilo takrat, ko so bili mladini absolutni gospodarji na pokrajinski vladi. Zato bo vsak pošten trgovec in obrtnik smatral za svojo stanovsko dolžnost, da se udeleži današnjega sestanka. Prepričani smo, da strahopetec, ki bi se bal mladinskega terorja in mladinskih groženj, ne bo v trgovskih in obrtniških vrstah. Trgovci in obrtniki na plan, vaš stanovski interes vas zove!

KAKŠEN BO IZID LJUBLJANSKIH OBČINSKIH VOLITEV?

»Radikal« piše pod tem zaglavjem: »40% lista dr. Ravnihar, 30% klerikalci in komunisti, 20% Jutrovec, 10% ostali. Tako se glasi prognoza nekega našega prijatelja, ki ljubljanske razmere dobro pozna. Bomo videli!« — Mladinski agitatorji, ki hodijo od gostilne do gostilne, seveda pravijo drugače. Po njih zatrdilih bo mladinska lista dobila nad 3000 glasov, s čemer ji je zmaga na vsej 3rti zagotovljena. Ker pa vsakdo razen mladincev razmere v Ljubljani prav dobro pozna, se ljudje tem mladinskim baharijam samo smejó, spominjajoč se pregovora: »Napih pred padcem«.

— Naši zaupni sestanki silno vznemirjajo »Jutrova« gospoda. Omejeni so ti sestanki na najožji krog naših somišljenikov, da jim razložimo vse utemeljene nagibe našega izstopa iz JDS. Na dosedanjih sestankih ni bilo niti enega glasu, ki bi ne odobral našega postopanja. »Jutrova« gospoda naj bo zadovoljna, da smo toliko kavalirski, da obravnavamo te zadeve zaupno ter da jih ne iznašamo pred najširšo javnost. Vodi nas pri tem edino obzira na narodno in napredno stvar, da jo ne damo v roke svojim načelnim političnim nasprotnikom drugega svetovnega naziranja. Da ravnamo pravilno, je razvideti iz pisanja »Slovenčevega«, ki komaj čaka na kakoz »Jutrova« uredništva vr-

ženo kost, da jo ogloda na vse strani. Sicer pa naj bodo mladini brez skrbi, zaupnim sestankom bodo sledili javni shodi. Glede udeležbe na teh shodih, ki jih naši somišljeniki jedva pričakujejo, smo brez skrbi. Odgovarjala bo številu glasov, ki jih dosežemo na dan volitve za svojo zmagu.

— **Zbesešli so.** Nedeljsko »Jutro« je pripravilo posebno slavnostno število. Vse metode za uveljavljanje gospodstvaželnosti »Jutrove« gospode vidiš tu nabrane: terorizem, strahovanje, sladke besede in obljube, pa zopet psovane in podlosti. Gospoda bi morala že dosežanja praksa poučiti, da so te metode čisto izrabljene in da ne drže več. Vse simpatije, ako jih še kaj imajo, se obračajo od njih na nasprotno stran. In čemu taka zbesešlost, taka jeza, ako smo tako brezpomembni in tako neznašli? Kogar se mi ni treba bati, ga pustim pri miru. Ravno tako obrabljen poglavje je ono o »uskoštvu« in »desertaciji«. Od česa smo desertirali, ali morda od svojih naprednih in narodnih idej, ali na od svojih programatičnih načel? Ne, zapustili smo le družbo, ki je ta načela teptala v blato, ki je pljuvala na demokracijo in na strankno disciplino, ki je stranki namenjene denarje porabljala za svoje klikovske namene, ki je zagrešila izdajstvo nad svojimi tovariši v načelstvu stranke. Zadovoljstvo in zadovoljenje občutimo, da smo se o pravem času odmaknili od te družbe. Tako izgleda naše »uskoštvu«. Velevala nam je naša čast, naše poštenje, naš značaj in naša vest. Odohravali bo naše edino pravo postojanje kmalu tudi oni mali krog zaslepljenec, ki jih neka neumna hipnoza veže še na ono klico in bridko bodo obžalovali, da so se bili dati zaneptati. Pa boste videli, da bo res tako.

TURISTIKA IN SPORT.

PRVENSTVENA TEKMA ILIRIJA PRIMORJE 8:1 (2:0).

Težak poraz Primorja.

Z zanimanjem pričakovali boj med obema tekmečema Ilirijo in Primorjem je končal s težkim porazom Primorja. Kaj je vzrok tega poraza, je težko reči, vsekakor pa je Primorje s prevelikim optimizmom, podcenjujoč svojega nasprotnika, stopilo v boj. Res je, da je imelo Primorje zadnje čase ugodne šanse za nastop proti Iliriji, zlasti ker je bilo moštvo ojačeno s tremi bivšimi igralci Ilirije, ali samo nekaj dobrih igralcev ne doseže ničesar proti nasprotniku, ki je dobro vigrana in ki s svojimi fizičnimi močmi preračunano razpolaga. Boj med obema tekmečema je bil oster, mestoma ni bil fair. V prvem polčasu je valovila igra semtertja, nekako neodločno in nervozno. Bilo je nekako medsebojno izkušanje sil. Prva se je znašla Ilirija. V presenetljivem tempu pobegne Oman in odda Vidmarju, ki z njemu priloženo silovitostjo nevedljivo zabije. Prvi goal... Ogromen plisk publike. Igra se je začela razvijati. Vehementni napadi na obeh straneh in oba vratarja sta imela precej posla. Tik pred koncem prvega polčasa je Vidmar zopet pobegnil in udaril na goal. Zinnbauer v goalu Primorja je žogo pariral, vendar je ni obdržal in Oman je zabil drugi goal. Zinnbauer je dobil pri tem precejšnjo poškodbo. Polčas 2:0. V drugem polčasu se je Ilirija skoraj popolnoma ustalila pred vratmi Primorja. Premišljeni, dobro izpeljani napadi notranjega trla Učak - Oman - Vidmar so končavali skoro vedno z udarcem na goal. Goal za goalom je padal... Sodnik je izključil Bregarja radi surove igre. Primorja se je polajšal obup. Še enkrat je napelo vse svoje sile in posrečilo se mu je, da je zabil en goal. Po krasni kombinaciji, kakršne se pri Iliriji že dolgo ni videlo, sta padla še dva goala za Ilirijo. Kmalu nato je sodnik odžvižgal konec in sicer predčasno za 10 minut. Stanje 8:1. Glede igralcev moramo omeniti najprej Omara, ki je bil večeraj na višku. Njegovi napadi so bili krasno izvedeni in sam je zabil pet goalov. Tudi ostali napadi so bili, zlasti tekom drugega polčasa, v polni formi. Najlepši goal pa je bil sigurno Vidmarjev predzadnji, ki je bil udarjen iz teže, a neubranljive pozicije. Halves - linija je bila na mestu in je zlasti Zupančič II., ki je razbil vse nasprotne napade, v glavnem pripomogel k zmagi. Obramba pa ni točno delovala in je to še vedno nekaka Achillova peta Ilirije. Pelan ni imel dosti dela, vendar je vse izvršil s sigurnostjo. Od Primorja treba omeniti Birsu, ki je igral zlasti tekom prvega polčasa silno požrtvovalno. Njegovi dolgi strelji pa forwardu ne koristijo. Tudi Zinnbauer v goalu je branil vrlo efektno. Vrančič še ni dosegel forme, ki jo je imel nekdanji. Balinc pa malo preveč pleše po igrišču. Kombinacije v moštvo sploh ni bilo, kakor je tudi manjkalo discipline. Sodnik - kapetan Šuput iz Maribora je skušal biti objektivni, kar se mu pa ni posrečilo. Diktirana enajstmetrovka proti Iliriji ni bila na mestu. Prvenstvena tekma je pač vedno delikatna stvar in stavi sodnika vedno pred težko nalogo, da zadovolji obe stranki. Ilirija je bila pri odhodu z igrišča živahno aklimirana.

— **T. K. Skala.** Važen sestanek celokupnega članstva se vrši v petek dne 10. t. m. ob 20. uri v mestni posvetovalnici na magistratu Magist. trg.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 6. novembra 1922.

— **Smešna trditve.** »Slovenec« trdi, da je Sokolstvo udruženo centralističnemu sistemu. S tem hoče povleči Sokolstvo v vsakdanjo politiko, kar ono, kakor je razvidno iz resolucije sprejete na zadnji skupščini, odločno odklanja. Sokolstvo stoji neomajno na stališču narodnega edinstva, to pa »Slovenec« centralizmom in njegovim režimom robenega režima oporoka. Ali se naša edinstvena država z nje, im ujedinenjem narodom upravlja centralistično ali krajeno avtonomistično, to je stvar uprave, ki nima z idejnimi načeli, ki je na njih zgrajena država, nobene-ga posla. Centralizem istovetosti z ujedinenjem naroda je prav tako pogrešno, kakor če identificiramo režim z državo samo. To že ugotavlja resolucija zagrebškega kongresa. Toda kaj pomaga taka ugotovitev človeku, ki iz same zlobe in mrznje izrablja vsako sredstvo proti Sokolstvu?

— **Mladini iščejo zveze s klerikalci.** Nedavno so bile v Kranjski hranilnici volitve predsedstva in ravnateljstva. Mladini so ob tej priliki nameravali napraviti puč ter vreči sedanje predsedstvo in ravnateljstvo. Polastiti so se hoteli teza z vodja. Naročili so si g. Antona Kristana iz Belja, ki naj bi posredoval v tem pogledu pri Slovenski ljudski stranki. G. Kristan je v resnici prevzel to mešetarijo ter prišel k SLS s predlogom, da se vrže predsednika g. Dragotina Hribarja ter ga nadomesti z g. Albinom Prepeluhom, iz ravnateljstva pa naj se pomečejo vsi starini. Ter naj si vsa mesta porazdeli mladini in klerikalci. Kakšen odgovor je dobil z g. A. Kristan od SLS ne vemo, ampak kakor je potem pokazal potek obnega zbora, je moral biti ta odgovor zelo negativen. Vse volitve so se izvršile soglasno in ni bilo proti njim nikakega ugovora tudi s strani navzočega g. Antona Kristana ne, ki se je nalašč v ta namen pripeljal iz daljnega Belja. Zopet značilna poteza za politiko naših mladinov, ki jim je naprednost in svobodomiselnost, s katero vedno paradirojo, postranska stvar, ako jim klerikalizem more pomagati pri njihovih samopasni hmenjih.

— **O dr. Ivanu Susteršiču se širijo v zadnjem času najrazličnejše vesti.** Neki list je vedel na primer povedati, da je dr. Susteršič že vpisan v imenik odvetnikov. O stvari smo se informirali na kompetentnem mestu in izvedeli, da dr. Susteršič ni vložil še nobene prošnje pri odvetniški zbornici, da bi bil zopet vpisan v imenik odvetnikov. Da pa se v kratkem vrne, najkasneje pa v 14. dne, v Ljubljano, je res. Pisarno bo imel v hiši »Ljudske posojilnice«, kjer mu preskrbe tudi stanovanje.

— **Pisarna centralnega volilnega odbora »Jugoslovenske zajednice« se nahaja v ljubljanskem »Narodnem domu«, v pritličju na desno.** Tam dobe zaupniki in zastopniki krajevnih volilnih odborov N.S.S. in dr. Ravniharjeve skupne vse delavnice od 16.—19. popoldne vse potrebne informacije. Tam je vlagati vse vloge, zadevajoče se volilne agitacije. Krajevnim odborom so v pisarni na razpolago volilne tiskovine kakor vabila za shode etc.

— **Rusko predavanje.** Včeraj popoldne se je vršilo v zbornici tukajšnje univerze poučno in zanimivo predavanje vseuč. prof. dr. Bubnova in dr. Bilimoviča o vtisih iz Prage in rezultatu II. kongresa ruskih učenjakov v inozemstvu, ki se je vršil začetkom preteklega meseca v prestolici Češkoslovaške republike. Poleg množičnih udeležencev Rusov smo opazili samo tukajšnjega generalnega konzula Češkoslovaške republike dr. Beneša in nekaj slovenskih akademikov. Predavanje je otvoril prof. Jasinski, ki je naglašal velik pomen bratskih vezi med ruskim narodom in jugoslovenskim plemenom, nakar je prof. Bubnov podal obširno sliko kongresa v Pragi. Poudarjal je predvsem, da sta Praga in češki narod napravila nanj najugodnejši vtis, in zato je pozval vse navzoče, da pozdravijo v osebi češkoslovaškega konzula dr. Beneša bratsko slovensko republiko. Navzoči so vstali in priredili dr. Benešu burne ovacije. Nato je predavatelj poročal o položaju ruskega dijaštva v Češkoslovaški. Skupno število ruskih akademikov v Češkoslovaški republiki, ki študirajo v Pragi, Brnu in Pjibramu, znaša nad 2200. Poleg tega je sprejela Češkoslovaška še 1100 ukrajinskih akademikov, ki žive ločeno od ruskih. Letna podpora, ki jo daje češkoslovaška vlada ruskim akademikom, znaša nad 27 milijonov Kč. Skrb in plemenitost, s katero pomaga Češkoslovaška republika ruskemu dijaštvu, nadaljevali svoje študije, nima primera v svetovni zgodovini. Prof. dr. Bilimovi-

vič je poročal o položaju ruskih akademikov v inozemstvu sploh. Skupno število akademske mladine, ki so jo dogodki v Rusiji prisilili zapustiti domovino, znaša približno 10.000. Od teh jih nadaljuje svoje študije do 4000, drugi pa so vsled materialnega položaja prisiljeni iskati si zasluzka z vsakovrstnim delom. Naloga društva ruskih učenjakov je omogočiti tudi tem nadaljevanje izobrazbe.

— **Proti načrtu zakona o sodnikih in odvetnikih,** ki določa, da bi lahko postal odvetnik vsak diplomiran pravnik, ki ima sedem let sodne ali deset let administrativne službe ali ki ima deset let prakse kot odvetniški kandidat, je odbor odvetniške zbornice za Slovenijo vložil brzojavno predstavko na Zakonodavni odbor in na ministrstvo pravde v Beogradu.

— **Srebrno poroko** praznujeta dne 6. t. m. v domačem krogu zavedna primorska rojaka poštni poduradnik v Mariboru g. Josip Paulin in soproga Julijana. Še na mnoga leta!

— **Himen.** Gospodična Mihela Jakli, hči znanega veleindustrijalca g. And. Jaklija v Karlovcu in Sent Janžu, se je zadržala soboto poročila z gospod. inž. A. Carnellutjem, posestnikom in stavbenim podletnikom v Zagrebu. Poroča se je vršila v kapeli božanskega gradu pri Radečah. — Bilo srečno!

— **Kakor druga leta,** tako bo tudi letos, in sicer v soboto, dne 11. t. m. zvečer Šentpeterska podružnica C. in M. slavila v kolodvorski restavraciji običajno »Martinjevanje«, ki bo zlasti letos zelo zanimivo. Natančnejši spored še prihajemo.

— **Sprememba voznega reda na progi Jesenice — Kranjska gora.** Pričenši z 8. novembrom t. l. izostane na progi Jesenice — Kranjska gora vlak, ki odhaja z Jesenic ob 10.35 ter bo vozil namesto njega vlak z odhodom z Jesenic ob 9.35 in prihodom v Kranjsko goro ob 10.33. V nasprotni smeri izostane vlak, ki odhaja iz Kranjske gore ob 16.08 in bo vozil namesto njega vlak z odhodom iz Kranjske gore ob 17.01 in prihodom na Jesenice ob 17.54. S tem bo upostavljena ugodnejša zveza z ljubljanskim jutranjim in večernim vlakom.

— **Snež v Sloveniji.** V noči od sobote na nedeljo je zapadel tudi v okolici Maribora na Pohorju in Kozioku novi snež v izdatnejši množini kot prikrit. (24. okt.) Triglavsko pokorje. Karavanke in Savinske Alpe so zasnežene. Ljubljana je ostala brez snega. V nedeljo in ponedeljek jasen, solnčen dan.

— **Najnižje stanje barometra v Mariboru.** V soboto je v Mariboru barometer kazal ob 20. nižje stanje — 714, a nato je naglo zopet poskočil do 720. Barometer je tekom enega dne padel za 20 stopinj, doslej redka izjema. Aneroidi so kazali na nižnjo »vihar«. Toplota južni veter je termometer dvignil od +2 do +12°C.

— **Spalni vozovišča** Pisarna Wagons-Lits Ljubljana, Dunajska cesta 31. tel. št. 106 nam javlja, da se je zopet vpejal direktni spaini voz Ljubljana-Beograd pri brzovlaku, ki odhaja ob 16.10 uri iz Ljubljane v Beograd, kar je za potujoče občinstvo zelo važno, ker mu ni treba sedaj v Zagrebu prestopati. Omeniti se še mora, da je k temu mnogo pripomoglo Obratno ravnateljstvo Južne železnice v Ljubljani. V goraj omenjeni pisarni je tudi predprodaja železniških vozniških listkov za tu in inozemstvo, ter se dobe vsa pojasnila brezplačno.

— **Poplava v Trstu.** V soboto je bil v Trstu velikanski naliv. Proti večeru je morje naraslo tako, da je poplavlilo ves spodnji del mesta skoro do ulice Carducci. Hišne veže in trgovine so bile polne vode. Iz javnih lokalov so si pomagali ljudje po stolah, kakor je kdo mogel. Zmešnjava je bila velika. Voda je bila pol metra visoka, na nekaterih krajih še več. Po skladiščih so se pokvarile ogromne množine blaga. Škoda je velika.

— **Kmetom manjka stelje!** Po leti mrve in otave, zdaj manjka kmetom pa stelje, ker bo listje, ki odpada z dreve, po gozdih zgnilo in ne bodo mogli kmetje navoziti za zimo in spomlad suhega listja domov.

— **Z razgrajati** je imela policija včeraj zopet mnogo posla. Bilo je številno aretacijo in ovad. Najhulše pa sta razsajala zidar Ivan Lunder in delavec Anton Šurek. Prvi je v Kolodvorski ulici na dolgo in široko meril cesto ter popeval razne bojne popevke. Stražnik ga je prijel in odvedel na policijo. Komaj pa so ga s stražnice spustili, je zavil na trg Taborn in tam delal mešanom podoknice. Stražnika, ki ga je ponovno prijel, je zmerjal z najzbranejšimi izrazi, kar jih je imel na razpolago. No, pomagalo mu ni nič in stražnik ga je odvedel zopet na policijo, kjer je v zaporu nadaljeval svoje podoknice. — Drugi sladkoginjenež je bil delavec Anton Šurek. Po široki žanski cesti je kolovratil. Polna luna, še bolj pa menda doletenki cvileč, sta njegovo domišljijo sino razgrela in začel se je pred hišo posestnika Ivana Pirca pridušati tako, da je postalo celo luno sram in se je skrila za oblake. Ker pa Pirca njegov ponočni koncert ni bil po volji, je Šurku poslal na razgreto možgane malo hladila v obliki vode. »Krst« očividno ni dosegel ničesar, kajti Šurek je še toliko časa kričal »auf biks cigani!«, da ga je začelo strogo oho postaviti. Moral bo plačati visok davek za ponočni koncert ki ga očividno policija ne ljubi poslušati.

Nainovejša poročila.

Lloyd George izvoljen v angleški parlament.

— London, 5. novembra. (Izv.) Doselej je že izvoljenih 77 kandidatov v angleški parlament, ker niso bili v dotičnih volilnih okrajih postavljeni nobeni protikandidati. Izvoljeni so: 32 konservativcev, 10 irskih unionistov, pet liberalcev, pet narodnih liberalcev, 4 poslanci delavske stranke in 1 nacionalist. Med izvoljenimi se nahaja Lloyd George in šest članov vlade.

Ministrski predsednik Mussolini in naša vlada.

— Beograd, 6. novembra. (Izv.) Včeraj je posetil italijanski poslovni odpravnik Sumonte zunanjega ministra dr. Ninčiča ter mu izročil brzojavko italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija. Mussolini je italijanskemu diplomatskemu zastopniku naročil, da izrazi posebne pozdrave zunanjemu ministru dr. Ninčiču in da da izraza prepričanju, kako želi italijanska vlada nadaljevati dosedanje prijateljske odnose in da jih v bodoče še učvrsti. Na brzojavni pozdrav in izraz prijateljstva je zunanji minister brzojavno naročil našemu rimskemu poslaniku Antonijeviču, da sporoči ministrskemu predsedniku Mussoliniju njegovo zahvalo za izražena čustva prijateljstva.

Grof Sforza v Rimu.

— Rim, 5. novembra. (Izv.) Pariški poslanik grof Sforza je snoči dospel v Rim. Danes dopoldne je imel dolgo konferenco z ministrskim predsednikom Mussolinijem. Razgovor se je tikal v prvi vrsti orijentske mirovne konference. Razpravljale so se smerice italijanske politike za rešitev orijentskega problema.

Proslava italijanske zmage pri Vittorio Veneto.

— Milan, 5. novembra. (Izv.) Včeraj se je vršila po vsej Italiji svečana na proslava štiridesetletnice italijanske zmage pri Vittorio Veneto nad bivšo avstro-ogrsko armado. V Rimu je bila proslava najsvetnejša. Kralji, ministri in drugi visoki dostojanstveniki so se udeležili božje službe v cerkvi Sa. Marija degli Angeli. Po službi božji so vsi odšli v sprevedu pred spomenik nepoznanega junaka, kjer so v molitvi klečali več minut.

Odgoditev orijentske mirovne konference.

— Milan, 5. nov. (Izv.) Po poročilih italijanskih listov je mogoče, da se orijentska mirovna konferenca v Lausanni radi italijanske krize odgodi do 20. novembra. Fašistovski glavni glasilo »Popolo d'Italia« omenja, da dosedaj ni bilo mogoče zbrati vsega materiala za konferenco.

— **Pariz, 5. nov. (Izv.)** Zavezniki so obvestili angorsko narodno vlado, da se orijentska mirovna konferenca sestane dne 13. t. m. v Lausanni. Zavezniki so iz odgovora angorske vlade razvideli, da se angorska vlada želi udeležiti mirovne konference. Francoski oficijelni krog so menja, da se konferenca ne more odgoditi.

Demisija turškega kabineta.

— Carigrad, 5. nov. (Havas.) Kabineti je odstopil. Guverner Rifet paša je prevzel v imenu angorske vlade upravo mesta.

— **Pariz, 5. nov. (Havas.)** Listi javljajo, da je sultan ugovarjal zakonitost sklepa angorske skupščine glede njegove odstavitve.

— **Pariz, 5. nov. (Havas.)** Listi soglasno podarjajo pomen odstavitve sultana. »Petit Parisien« ne verjame, da bi ta sklep mogel znatno vplivati na problem orijentskega mira, vendar pa bi nastale poteškoče, če bi Turki poskušali poslati v Carigrad vojaške sile pred sklepom mira. Ta komplikacija bi bila izključena, če bi zavezniki sami vztrajali pri sporazumu in bi se vzdržali od vsake intervencije med Turki in prejšnjim sultanom. »Echo de Paris« izjavlja, da je sklep angorske narodne skupščine razveljaviti finančne pogodbe in akte o mobilizaciji od strani kemalistov, nedopustljiv. List predlaga ponovno sestaviti pred konferenco v Lausanni pravni, finančni, fiskalni in gospodarski statut za tužce, ki se nahajajo v Turčiji.

SNeg v SARAJEVU.

— Sarajevo, 5. novembra. (Izv.) Danes pada tu sneg ves dan. Sedaj ob 10. ponoči še vedno sneži.

INOZEMSKE TEKME.

— **Praga, 5. nov. (Izv.)** Tekma med Sparto in Slavijo je bila neodločena. Rezultat 2:2. Tekma DFC : AFC 3:1. Vrbovice : Nusle 3:1. Karlove vari proti Teplitz 3:2.

— **Dunaj, 5. nov. (Izv.)** Admira je glede prvenstva zaostala. Na prvem mestu so Amaterji, na drugem Rapid. Najvažnejši rezultati včerajšnjih tekem so: Amaterji : Hakoah 1:0 (0:0), Rapid : Admira 1:0 (0:0) WAC : Wacker 0:0, Herta : Vienna 2:1, Sportklub : Rudolphshügel 1:1.

Poroča bivšega cesarja Viljema.

— Amsterdam, 5. novembra. (Izv.) V mestecu Doornu je bila danes ob 11. uri 30 minut dopoldne civilna poroka bivšega nemškega cesarja Viljema II. z vojvodinjo Reus. poročeno Schönaich Colorath. Na občinski oglasni deski je stalo oznanilo, da bo poroka 63 let starega Viljema II., brez poklica, stanujočega v Doornu grad Amerongen. Nevesta je stara 34 let. Civilni poroki pred županom je prisostvovalo šest priš. večinoma aristokratov. Pri poroki je Viljem nosil gala uniformo rdečih huzarjev. Po civilni poroki je sledila cerkevna na gradu Amerongen. Po poroki je bila velika pojedina.

VSTAJA NA OTOKU SAMOSU.

— Atene, 5. nov. (Havas.) Na otoku Samos je izbruhnila vstaja. Prebivalstvo zahteva prejšnjo samoupravo pod zaščito Društva narodov.

ITALIJANSKI PRESTOLONASLEDNIK — FAŠIST.

— Florenca, 5. novembra. Fašisti so izročili danes prestolonasledniku črno srjaco kot znak, da je sprejel v fašistovski organizacijo.

VELIKA MILJONSKA TATVINA.

— Milan, 5. novembra. (Izv.) V nekem hotelu Florence je nemška sobarica ukradla italijanski aristokratini dragocenosti v vrednosti za 4 milijone lir. Pobegnila je z vratarjem hotela v Jugoslavijo.

Borzna poročila.

— Zagreb, 6. novembra. (Izv.) Zaključek. Devize: Curli 11.30, 11.40, Pariz 4.275, 4.325, London 274.50, 259.50, Berlin 0.88, 1.18, Dunaj 0.682, 0.078, Praga 198.50, 201.50, Trst 2.58, 2.62, Newyork 61.50, 62.50, Budimpešta 2.37, 2.67, Valute: dolar 60.50, 61.50, lira 2.54, 2.58.

— **Curli, 6. novembra. (Izv.)** Današnja predborza: Zagreb 2.20, Berlin 0.9, Dunaj 0.0072, Praga 17.30, Budimpešta 0.22, Milan 22.85, Pariz 37.40, London 24.32, Newyork 5.445.

SOKOLSTVO.

— Sokol na Viču priredi v nedeljo 12. t. m. Martinov večer. Na sporedu je burka »Bucek v strahu«, prodajanje Martinove goske, srečolov, šaljiva pošta, ples. Začetek ob pol 20. uri.

— Sokol v Koroški Bell-Javorniku ima v nedeljo dne 12. nov. ob 14 uri svoj občni zbor v društveni telovadnici. — Zdravo!

DRUŠTVENE VESTI.

— Društvo »Atena« prične z damskim oddelkom telovadbo v četrtek dne 9. nov. t. l. ob 7. zvečer v telovadnici I. drž. gimnazije. Pouk se bo vršil vsak torek in četrtek od 7. ure do 8. zvečer. Nove prijave se sprejemajo med telovadno uro.

— Jugoslov. šumarskega združenja podružnica Ljubljana ima dne 10. t. m. ob 9. dopoldne in ne ob 21. zvečer, kakor je bilo pomotoma tiskano, svojo 4. odborovo sejo.

— Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja odborova seja v sredo dne 8. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Metneza doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritličje desno.

— **Dva tečaja za ženstvo.** Opozarjamo znova na tečaj gospe vseuč. profesorja dr. K. Ozvalda »O telesnem in duševnem razvoju male dece« ter na tečaj gospe dr. M. Ambrožiča »O negi dojenčka in male dece«. Tečaj gospe dr. Ozvalda se prične v sredo 8. t. m. ob pol 6. zvečer v fizikalni dvorani učiteljskega. Tečaj g. dr. Ambrožiča pa se začne šele 14. t. m., ker je moral predavatelj neopredeljeno odpotovati. Skrbimo za telesno in duševno zdravje zarod in poučimo se o njegovi negi! Pripravljamo spremljajoči odbor »Splošnega žen. društva« še v torek 7. t. m. od 5.—7. zvečer v knjižnici, Rimska c. 9. in pred začetkom predavanja na učiteljski.

POIZVEDBE.

— **Naša se je lovka puška** v avtomobilu. Kateremu lovcu manjka, naj se zgasi pri puškariju Kaiser, Seidenburgova ul. 6.

— **V kavarni »Zvezda«** je nekdo pomotoma zemenjal v soboto zvečer dežnik. Blagovoli naj ga prinese v kavarno, kjer dobi svojega nazaj.

— **Izgubili ste se dve damski verižici.** 1 srebrna, 1 zlata, od sv. Jakoba trga — Rožna ulica — ulica na grad, do Sodarske steze in nazaj. Najdite! se naproša, da jih odda pri upravnistvu Sl. Naroda proti dobri nagradi.

— **Izgubila je revna deklica ovrtnik** (Pelzkragen) v torek zvečer iz pokonališča pri Sv. Križu nazaj mimo vojvoda Mišiča vojašnice, po Sv. Petra cesti, čez Jubilejni most, po Šolskem drevoredu, čez Frančiškanski most, Wolfovo ulico, po Bregu proti Prulam. Oseba, katera ga je pobrala je znana. Odda se ga naj proti nagradi v upr. Slov. Naroda.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSIEMSKER.

Odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Nosite zaradi
njihovih velikih
prednosti
PALMA
kačuk pot-
petnike in pot-
plate

Stavbena podjetja! Zidarski mojstri!

Zidarski mojster z izpitom in koncesijo, ki ima položiti izpit za stavbenika, išče mesta kot poslovodja ali nadzornika. Po izpitu pripravljen kot stavbenik s koncesijo sodelovati proti primerni plači z ali brez soudeležbe na dobičku. Ponudbe pod „Poslovodja 9272“ na upravnistvu Slov. Naroda.

Kupimo do 30.000 m³ jamskega lesa :::

4-8 m dolgoti od 10 cm debeline na ožjem koncu naprej in sicer smreka, macesen, borovec in jelka ter dolgi les ne pod 12 m in 20 cm debeline na ožjem koncu in prosimo najnižjih ponudb v jugoslovanski, nemškoavstrijski ali češki veljavni izvoza prosto franko nemška meina postaja z navedbo dobavne množine in dobavnega roka.

Holzgrosshandlung Josef Schwarz & Sohn, Bad Reichen hall, Bayern. 9042

Naivejši davki

katere plačate Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, izgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke H. Suttner, (metnik Henri Maire), Ljubljana št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamke „IKO“ iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestne, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno orodje, kristna in birmška darila ter vso drugo zlatarstvo in srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje, nože, britve, lasestrizne in brivske stroje, steklorezce, doze za tobak, svačice in smotke, nažigale in denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki:

H. SUTTNER, (metnik Henri Maire), Ljubljana št. 3.

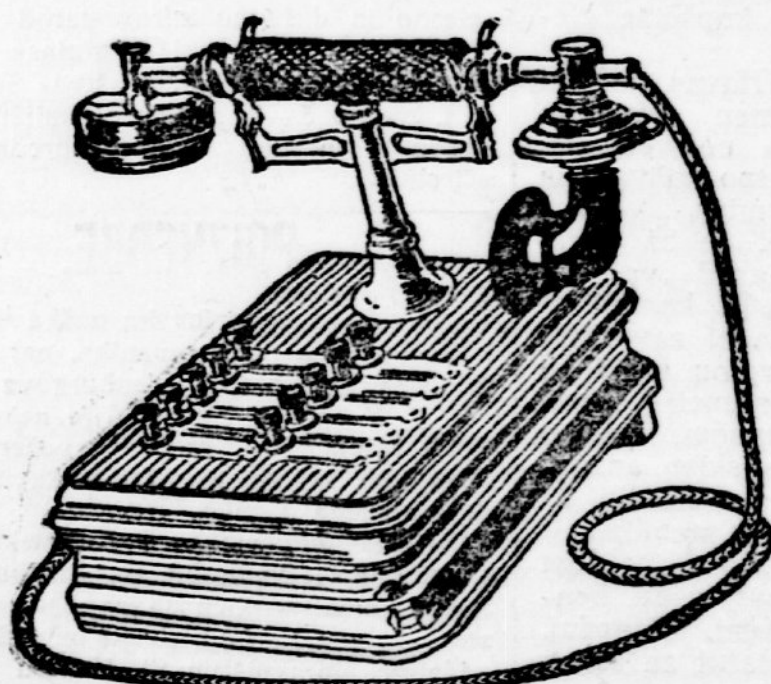
„SINTA“

splošna industrijska in trgovska družba z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva c. 15

Z našega skladišča v Ljubljani nudimo, dokler traja zaloga:

Podkove za konje
„Styria“ kavine mlinske
Vile, jeklene, s 4 roglji, 12" dolge
Kladiva za gramoz (Schotterschlüssel)
Čizke za pete, o zabojih po 50 kg
Solnčnice, znamke „Staedler“
„Puch“ kolesa.

Cene zelo ugodne!

Vse vrste telefonskih
brzobjavnih aparatov
in potrebščin za hišo in javno uporabo, kompletne telefonske centrale
„Tungsram“, Telefon št. 14-65.

Morske trave
nudi vsako nožino Sever & Komp.,
Ljubljana, Wolfova ulica 12. 9114

Na stanovanje in za trk
se sprejme gospod. Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 9474

Sprejme se
krojaški pomočnik. Ivan Grošelj, Selo
38, krojač. 9460

Išče se
za čas od 9 do 12. ure postrežnica, ki
razume nemško, pri gospodu Pirč, Sod-
na ulica 4/3. 9459

Svetlo meblirano sobo
išče višji železniški uradnik. Nastop
tako. Naslov pove upr. Sl. Nar. 9463

Medicinec
išče meblirano sobo, po možnosti blizu
državne bolnice. Ponudbe pod „M. B.
9458“ na upravo Slov. Naroda. 9456

Proda se
posvetilo z vrhom, njivo in gozdom na
Dolenjskem. Naslov pove upr. Slov.
Naroda. 947

Sprejemem takoj
izurjenega delavca za emajlirano poso-
do. Plača jako dobra. Mile Atevič so-
lar. ki trgovec, Skopje. 9462

Strojni kurjač
oženjen, brez otrok išče službe. Ponud-
be pod „Stroj 9473“ na upravo Sloven-
Naroda. 9473

Mladenič
prost vojaščin, želi službe sluga, event.
tudi potnika pri kakšni manufakturni trgo-
vin. Naslov pove uprava Sl. Nar. 946

Solidna gospodična
iz boljše hiše, izobražena vrtničarka, išče
primerne službe za pouk v nemščini in
klavirju. Ponudbe pod „Vrtničarka 9472“
na upr. Slov. Naroda.

Kavarna
v Mariboru se prodaja. Naslov
v upr. Slov. Naroda. 9478

Trgovska hčl
z večletno prakso želi stopiti v Ljub-
ljani ali Mariboru v boljšo trgovino o k
blagajni, pomaga tudi strelci ali v pi-
sarni. Če moreče oskrba v hiši. Ponud-
be pod „Pošta 21 9480“ na upravo
Slov. Naroda

Bukova drva
za kurjavo prodaja na vagon
Janko Klemenčič, Rečica-Bled. 9476

Za pretiskanje raznih ročnih del,
kakor tudi lepih narodnih moti-
vov, se priporoča

Anica Jezeršek
Ljubljana, Gradišče 10. 9458

Velika izbira otroških vozilov, dvokoles in
šivalnih stoev poceni.
F. BATJEL, LJUBLJANA, STARI TRG 28
Sprejemajo se v polno poroko za snujanje in oprejo in postavljanje
dvokoles, otroški vozički, otroški in ročni stroji

„TRUBUNA“
Tovarna dvokoles in otroških vozilov
Ljubljana, Karlova cesta 4 — Zvonarska ulica 1.
Izobražena
gospodična, uradnica, želi v popoldni-
skih in večernih urah poučevati (in
učazorovati) otroke osnovnih in me-
dijskih šol. Z več tujih jezikov in
nekaj glasbe. V prostem času bi po-
magnila pri gospodinjstvu. Ponudbe pod
„Vestnost in p. tpeži livo 9469“ na
upr. Slov. Naroda.

19letni mladenič

zmožen slovenskega, nemškega, ital-
janskega deloma hrvaškega in franco-
skega jezika in več knjigovodstva, išče
službe. Cenj. ponudbe na upravo Slov.
Naroda pod „S. A. 9471“.

Inserirajte v
Slov. Narodu!

Suhe gobe in kumne
kupujo
Sever & Komp.,
Ljubljana, Wolfova ulica 12. —

Dva gospoda
se sprejmeta na stanovanje. Istotam go-
spodična. Pogoj: lastno perilo. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 9479

Kodak
fotografski aparat
9x12 p. odam. Naslov pove uprava Sl.
Naroda. 9475

Jabolka
ca 5000 kg l-pa, izbrana, se prodajo.
Kje, pove upr. Slov. Naroda. 9399

Proda se
elegančna polkrita kočija, skoro nova.
Ogleda se v gostilni pri Ančniku, Sp.
Šiška. 9344

Poročen par
brez otrok
išče stanovanje 2 ob s pritlik; nagra-
de K 1.000.- Ponudbe pod „Mina stran-
na 5000 9 62“ na upravo Sl. Naroda

Proda se
zlata ura, zlat šip intk, srebrna doza
2 palci s srebnim ročajem, 200 knjev
(Modene Kunst, Mayrjev leksikon
ter prt in 12 serviet. Naslov pove upr.
Slov. Naroda. 9415

Sukno
za promenadne in športne obleke
v bogati izbiri
A. & E. Skaberné Ljubljana
Mestni trg 10

Financijski
konceptualni uradnik
sa 10 god na službe, star 36 godina, želi
stupati u solidno starje poduzeće (radnju)
jer kani iz državne službe istupiti. Nešto
bi svoga privat oga novca odmah uložio.
Adresa na upravo Slov. Naroda. 9467

PERJE
vsak čas po najnižjih cenah pri
E. VAJDA.
IZVOZ DIVJACINE IN PE-
RUTINE: ČAKOVEC,
Medjimurje, Jugoslavija.
Brzjav. VAJDA, Čakovec, telef. 59.

Ivan Kacin
Via Carlo Favetti 6 — Gorica.
Prva slov. izdelovalca harmonijev po
amerikanskem s stemu. Izdeluje in po-
pravlja harmonije, kavarje, orgle.
V zalogi izdelani harmoniji od 1000 Lit
navz, violine, klavirji, strune in vse
not ebščine za instrumente. Zlatavate
cenit! Odajala tudi na obroke. 9461

Zenitna ponudba.
Čvrst, podjeten, 28 let star mlade-
nič s posestvom nad 1 milijon vrednosti,
izkušen tudi mlinarske obrti, želi v svrhu
ženitve znanja z gospodično ali mlado
vdovo ki ima mlina, žago ali kako drugo
podjetje. — Le resne ponudbe pod
„Mlin in žaga 9471“ na upravo Sloven-
Naroda. 9461

Zenitna ponudba!
Mlad gospod v državni poljedelski
službi, ki razpolaga tudi s krasnim stal-
nim letoviščnim stanovanjem na jugu,
želi v svrhu skorajšnje ženitve znanja
z gospodično od 22 do 27 let, plemen-
itega značaja, iz imovite hiše. Event
bi se tudi priženil na večjo ekonomijo.
Diskretnost častna stvar. Samo resne
ponudbe s podatki in sliko, katera se
tako vrne, naj se vpošljejo na upravo
Slov. Naroda pod šifro „Spomladi 1923“
— 9468. 9468

SVILA
modni nakit, vse potrebščine
za šivilje in krojače
najceneje pri:
A. ŠINKOVIC nasl.
K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

Družinska Pratika
za leto 1923
se dobiva v vseh trgovinah
po Sloveniji.
Cena izvodu 3 Din.
Na dohodu se naroča pri za-
ložništvu v Ljubljani. Raz-
prodajatelj znaten popust. —
Zahtevajte ponudbo!

Otroški voziček
se ceno prodaja. Naslov pove uprava Sl.
Naroda. 9457

Proda se
nov modern žilski damski plašč. Na-
slov pove uprava Slov. Naroda. 9429

Kupi se dinamo
isto meri 5 do 8 HP in ca. 400 m
Cadorna žice. Ponudbe: Ljubljana, po-
stni predal 127. 9443

Damsko kolo
„Dürkopp“, prav dobro ohranjeno, se
prodaja za Din. 1300. Več pove I. Gorec,
Gospodstva cesta 14. 9404

Sobo
išče samka solidna gospa s hrano ali
brez nje za takoj. Ponudbe na upravo
Slov. Naroda pod „M. C. 9438“.

Več zabojev
mila „Zlatorog“ po 53 K kg se prodaja.
Ponudbe pod „Zlatorog-9422“ na upra-
vo Sl. aroda. 9422

Srna
povsem udomačena, se prodaja radi po-
manjkanja črstopa. Pogleda se v Rožni
dolini št. 196, Vila Livadica. 9418

Hiša
nova, enodružinska, z zelenjadnim vrtom
se radi druž. razmer prodaja za D 80.000.
Stanovanje takoj prosto. Več se poizv-
v Hrenovi ul. 12. I. 9425

Vila pri Mariboru
z lepim sadnim vrtom in trnim nasad-
om, z orolom zemljišča, krasna lega-
da, adrireselive pod zelo ugodnim po-
noji na prodajo. Ponudbe pod „Zgor.
Radvanje“ na Mar-Stan, posredovalnica
za preskrbo novih stanovanj, sob, lo-
kalov, Maribor, Rotovski trg 1, pritličje.

Iščem
posojila 100.000 do 150.000 kron na
prvo mesto nove hiše, eventualno se
tudi prodajo. Stanovanje prosto. Je eno-
druž. ska hiša. Treovina Jeločnik, Rožna
dol na pri Ljubljani. 9398

Eleganten francoski sportni
AUTO
dvosedalni, znamke CHAPUIS-DORNIER
prodam
J. GOREC, LJUBLJANA

Pozor!
Ne zamudite ugodne prilike, ogledite si
cene. Prodajam po znatno znižanih
cenah vse vrste manufakturno blago,
dokler traja zaloga
Ivan Ros, Ljubljana VII, Šiška.

Za veleposlenj prepozno dospelo, se prodaja sedaj po znižanih cenah.
JEDILNO ORODJE
najmodernejših fazon v kasetah in brez kaset, Kina srebro, Berdorf I. vrste
In pravo srebro.
JOS. ŠELOVIN — CUDEN
trgovina z zlatarino, srebrnino, z urami in šivalnimi stroji v Ljubljani, Mestni trg 13.

Zadružna gospodarska
banka d. d. v Ljubljani
javlja, da bo počenši z dnem 1. novembra 1922
obrestovala pri vseh svojih podružnicah v Jugo-
slaviji stare in nove
vloge na knjižice s čistimi
5% obrestl.
Vloge na tekočem računu
se bodo obrestovale po dogovoru najugodnejše,
posebno pa vezane vloge proti ene-, tri- ali šest-
mesečni odpovedi. 9457

Pes čuvaj
se prodaja. Naslov pove uprava Sl. Nar.

Dvonadstropna hiša
v mestu se prodaja pod ugodnimi po-
goji. Naslov pove upr. Sl. Nar. 9469

Avto kožuh
prav dobro ohranjen, se ceno prodaja.
Ponudbe pod „Dolaj kožuh 9345“ na
upravo Slov. Naroda. 9345

Več železnih peči
(večjih) se kupi takoj. Ponudbe z na-
vedbo cene pod „Peč“ na upr. Slov.
Naroda. 9419

Mesto knjigovodja
ali korespondenta
pri večjem trgovskem ali industrijskem
podjetju išče uradnik s parletno bančno
praksjo. Ponudbe s pogoji pod „Vesten
321-9423“

Absolventinja
ki je dovršila s prav dobrim uspehom
dvorazredno trgovsko šolo, prosi pri-
mernega mesta v večem podjetju ali
banki. Ponudbe pod „Pridna in postena
9400“ na upr. Slov. Naroda.

Dobra priložnost!
Proda se popolnoma nov **pianino**
znamke „Fenster“ po ugodni ceni. Isto-
tam se prodajo popolnoma nove salo-
nske obleke (smoking) lakasti čevlji, de-
zni plašč in cilindri. Naslov pove Pro-
kollirani anončni in reklamni zavod
A. OLO“ R. Golebiowski & Co, Ljub-
ljana, Stari trg 19/II. 9416

10 do 15 vagonov
prvovrstnih suhih bukovih
drv
se prodaja presto vagon dolenske po-
staje. Dobava takoj.
Anton Breznikar,
Kmetiška ulica 133. 9351

POTNIKU
v železniški ali galanterijski stro-
ki dobro uvedenemu in redno
potujočemu se odda proti dobri
proviziji za vso državo v prodaj
majhem galanterijski predmet, do-
mač izdelek. Ponudbe na anon-
čni zavod Ivo Sušnik, Maribor,
pod „Galanterija“. 9309